

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ ТА ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ**

**VI науково-практична internet-конференція
з міжнародною участю**

**«МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ ПАТОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ І
ХВОРОБ ТА ЇХ ФАРМАКОЛОГІЧНА КОРЕКЦІЯ»**

**16 листопада 2023 р.
ХАРКІВ – Україна**

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ ТА ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ**

**VI науково-практична internet-конференція
з міжнародною участю**

**«МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ ПАТОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ І
ХВОРОБ ТА ЇХ ФАРМАКОЛОГІЧНА КОРЕКЦІЯ»**

**16 листопада 2023 р.
ХАРКІВ – Україна**

**MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY
DEPARTMENT OF PHYSIOLOGY AND PATHOLOGICAL PHYSIOLOGY**

**VIth scientific and practical
internet-conference for the international participation**

**«MECHANISMS OF PATHOLOGICAL PROCESSES
DEVELOPMENT AND DISEASES,
THEIR PHARMACOLOGICAL CORRECTION»**

**November 16, 2023
KHARKIV – Ukraine**

ОЦІНКА РІВНЯ ІНФОРМОВАНOSTІ МОЛОДІ ЩОДО ВАКЦИНАЦІЇ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ФАКТОРІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЩЕПЛЕННЯ

Богачова О. С., Шаніна В. В.

Харківський національний медичний університет,

м. Харків, Україна

os.bohachova@knmu.edu.ua

Вступ. На сучасному етапі, коли людство стикається з глобальними викликами в області громадського здоров'я, вакцинація є однією з ключових стратегій у запобіганні і поширенні інфекційних захворювань. Актуальність даного дослідження полягає в необхідності розуміти рівень свідомості населення про вакцинацію та фактори, що впливають на їхні рішення щодо прийняття вакцин.

Мета дослідження. Метою даного дослідження є оцінка рівня інформованості студентської аудиторії про вакцинацію та визначення ключових чинників, які впливають на їхнє прийняття рішень щодо імунізації. Дослідження спрямоване на розкриття та аналіз перспективних шляхів підвищення усвідомленості студентського населення щодо вакцинації та підтримки програм з імунізації серед молоді. Результати дослідження можуть служити основою для розробки більш ефективних стратегій роботи системи громадського здоров'я в Україні, спрямованих на молодь, та сприяти підвищенню рівня вакцинації серед цільової аудиторії.

Методи та матеріали. Для досягнення поставленої мети, нами було проведено анкетування серед студентів медичного університету обох статей за допомогою Google Форми, у якому взяли участь 63 особи, підраховано статистику, також застосовано аналітичний метод – роботу з літературними науковими джерелами з цієї тематики.

Результати та їх обговорення. Вакцинація є одним із найефективніших інструментів для запобігання та розповсюдженню інфекційних захворювань. Дуже важлива роль сьогодні залежить від інформаційної складової державної політики у сфері охорони здоров'я населення.

Спираючись на результати опитування серед студентів, можна встановити, що основними джерелами інформації про вакцинацію виявився Інтернет-простір, обраний 85,7% респондентів, що свідчить про великий вплив цифрових медіа та онлайн-ресурсів на формування свідомості молодого покоління щодо вакцинації. Позитивним фактом є те, що рекомендації медичних фахівців, які становлять для 77,0% опитаних, є надійним джерелом інформації в питаннях імунізації населення, що вказує на високий ступінь довіри до медичних експертів та їхню особливу роль у формуванні відповідального ставлення до власного здоров'я. Також більше половини опитаних (52,5%) повідомили, що вони приймають рішення про вакцинацію на основі особистого аналізу інформації з достовірних джерел, тим самим підкреслюючи важливість надання доступу до науково обґрунтованих даних

про вакцини, які б підтверджували їхню безпеку та ефективність. З іншого боку, страх перед можливими побічними ефектами та думка близьких людей також впливають на рішення про вакцинацію у 65,0% анкетованих.

Важливо, що серед загальної кількості респондентів, 67,2% відносяться позитивно до щеплень загалом, 31,1% – нейтрально, і ніхто не виражає негативне ставлення. Це дуже обнадійливий результат, факт того, що жоден з студентів не виразив негативного ставлення до щеплень загалом, свідчить про високий рівень позитивного сприйняття вакцинації серед молодого населення, яке є дуже важливим для збереження громадського здоров'я. Нейтральне ставлення також важливе, оскільки це означатиме, що люди відкриті до інформації та можуть бути переконані в важливості вакцинації через належну інформацію та рекомендації. Успішність імунізації також залежить від ставлення громадян до обов'язкової вакцинації. Дослідження вказує на те, що більшість респондентів її підтримують, але також враховують індивідуальні права та свободу вибору. Крім цього виявлено, що 88,5% з опитуваних брали участь у щепленнях за діючим календарем, і близько 30,0% з них відчували побічні ефекти. Цей показник є досить високим, але він не є дивним, оскільки всі вакцини мають певні побічні ефекти, які зазвичай є незначними і проходять самостійно протягом декількох днів.

Молоді люди розуміють важливість консультації з лікарем перед щепленнями та відповідально ставляться до вакцинації, про що свідчать дані анкетування, де майже 64,0% опитуваних зверталися до медичного фахівця перед вакцинацією чи після неї. Результати опитування вказують на різноманітні погляди щодо ролі держави або влади у стимулюванні вакцинації в наш час. Одна з груп респондентів (41,0%) вважає, що держава вживає достатні заходи для сприяння вакцинації, що може свідчити про їхнє задоволення цими заходами та про ефективність інформаційних кампаній, проведених урядом. У той же час, 29,5% респондентів вважають, що держава робить недостатньо для підтримки вакцинації. Не менш вагомим є врахування, що значна кількість студентів (23,0%) не може визначитися щодо ролі держави у стимулюванні вакцинації через наявність недостатнього або не чіткого розуміння дій та політики уряду в цьому питанні.

Щодо ефективності інформаційних кампаній про вакцинацію, результати також різноманітні. Приблизно третина респондентів (32,8%) вважає, що ці кампанії є ефективними у переконанні громадськості отримати щеплення. З іншого боку, приблизно третина (31,1%) сумнівається в їхній ефективності, а також є частина опитаних (36,1%), які не мають належної обізнаності в цьому питанні. Ці різноманітні погляди свідчать про необхідність посилення зусиль у підвищенні ефективності інформаційних кампаній та удосконаленні державних програм і збільшенні їхнього впливу на громадське здоров'я.

Враховуючи сьогоденну ситуацію в нашій країні розуміння необхідності вакцинації серед військовослужбовців є дуже важливим. За результатами опитування, лише 26,2% відповідають, що кожен, хто йде в армію, повинен щепитися проти коронавірусної інфекції. Така думка може бути обґрунтована

підвищеними ризиками зараження в умовах скупчення військовослужбовців. Проте, інша частина опитаних не має чіткого розуміння щодо цього питання.

Разом з цим, більшість (73,8%) вважають, що це дуже важливо, щоб військові мали усі щеплення у відповідності до національного календаря. Ця думка підкреслює важливість забезпечення оптимального захисту військовослужбовців від широкого спектру інфекцій, які можуть бути поширені в умовах армійських груп.

З огляду на те, що військові часто перебувають в умовах скупчення людей, як у казармах, і мають підвищені ризики зараження, травматичних ушкоджень, мають контакт з кров'ю та її переливанням, тривалий час перебувають в незадовільних гігієнічних умовах, важливо враховувати необхідність обов'язкової вакцинації для цієї категорії населення. Особливу увагу слід приділяти вакцинації проти коронавірусної інфекції, гепатитів А та В, грипу, кашлюка, дифтерії, правця, пневмококової інфекції, менінгокової інфекції та сказу.

Висновки. Вакцинація виступає ефективним інструментом у протидії заразним хворобам та обмеженні поширення інфекційних захворювань. Молоде покоління, маючи доступ до різноманітних джерел інформації, зокрема Інтернету та консультацій з лікарями, проявляє підвищену увагу до питань вакцинації. Важливо, що рекомендації медичних фахівців користуються високим ступенем довіри і впливають на прийняття рішення про проведення вакцинації. Результати опитування вказують на те, що більшість опитаних ставляться позитивно до щеплень загалом, хоча є й нейтральні погляди, що свідчать про важливість доступу до обґрунтованих наукових даних про вакцини. Обов'язкова вакцинація має важливе значення для військовослужбовців, особливо враховуючи їх особливі умови служби. Більшість опитаних підтримують обов'язкові заходи щодо вакцинації цієї категорії населення.

Ключові слова: вакцинація, система громадського здоров'я, ефективність інформаційної кампанії щодо імунізації.